

Ett smakprov ur Skolväskan

Temat brott och straff:

Foton av fångar på Länsfängelset i Uppsala mellan åren 1893 och 1902

Frågekort

Renskrift av lista med ordningsregler för fångar

Frågekort

Låna gärna väskan i sin helhet!

N: 25 Diverse broslingar

Arbetaren Oskar Fleming Gudersson
 f. 18¹⁶/₁₂ 77
 Cykelstjuf

Lars Petter Graulund f. 18¹/₅ 47
 Kotorisk fylleris och betlare.
 hustrun Liljefors
 f. d. Urmakaren L. O. Liljefors
 son Gustaf Eriksson
 död 11/5 1910

Marknadverreanden Johan
 Alfred Palm f. 18³⁰/₁₁ 71
 Stuf och klackstjärne
 Gustaf Eriksson
 död 11/5 1910

Uppgifter - Brott och straff

6) I Polismyndigheten i Uppsala stads arkiv finns det foton av brottslingar. Läs vilka brott personerna begått. Gör en lista! Slå upp ord du inte förstår. Vad har t ex "velocipedtjuven" Oskar Henning Andersson (på blad 25) tagit? Vilket brott har man begått om man är "menedare"? Vad är en "notorisk fyllerist"? Vad betyder "1:sta resan stöld"?

Ordning, som cellfånge skall iakttaga.

---

§ 1. Fånge skall höfligt och anständigt bemöta fångelssets direktör, läkare och waktbetjening samt rätta sig efter hwad de honom tillsäga.

§ 2. Han skall iakttaga tystnad, och får således hwarken tala, sjunga eller läsa högt, aldrig stampa i golfwet, knacka i wägg, dörr eller fönster, eller göra annat buller. Då han besökes af direktören, predikanten eller annan person, talar han ej högre, än som behöves för att blifwa hörd.

§ 3. Då han behöfwer någon hjälp, har han lof att draga på klocksträngen.

§ 4. Han får ej klifwa upp i fönstergluggen eller den widröra.

§ 5. Han skall hålla cellen snygg och städad. Han får ej spotta annorstädes än i spottlådan; ej rita eller rista å wägg, dörr eller annat, som cellen tillhör; ej omwarsamt handtera fångkläder, matkärl eller hwad annat han hafwer omhand. - Då han begagnat nattkärlet, pålägger han ordentligt locket och häller watten i lodrännan. - Golfwet sopas hwarje dag och skuras hwarje wecka. Då watten samlats i fönsterkoppen, tömmer han det i nattkärlet, innan koppen blifwit full, och återsätter koppen på sitt ställe. I röröppningnen på wäggen får han ej instoppa något.

§ 6. Han skall omsorgsfullt wårda de böcker, som han till tröst och uppbyggelse eller underwisning fått emottaga, och noga akta att de ej blifwa smutsade. Han får ej i eller på dem något rita, rista, skrifwa eller sönderrifwa.

§ 7. Då om morgonen tecken till påklädning blifwit gifwen, stiger han upp, påkläder sig, hopslår på föreskrifwet sätt sängen eller hängmattan, kammar håret samt twättar händer och ansigte. Derefter får han ej utan lof öppna sängen eller hängmattan förr, än tecken dertill om aftonen gifwes.

§ 8. Då celldörren öppnas för hans wandring i fånggård, påsätter han mössan, begifwer sig till fånggårdsförstugan, ombyter der skodon och påtager burnus, om wäderleken gör den behöflig, och ingår sedermera i den fånggård, som honom anwisas. Han får der fritt röra sig, men ej stanna wid stängslet för att lyssna, och ej tala, sjunga eller på annat sätt göra buller. Derest fången har något att anmäla; bör han stanna midt på gården och till tecken upplyfta en hand öfwer hufwudet. Då fånggårdsdörren åter öppnas, återgår han till förstugan, ombyter skodon, aflemnar burnus, om sådan warit begagnad, och återgår derefter i sin cell. I cellgård benämnes fånge med cellgårdens nummer.

§ 9. Under gudstjensten blifwer fången stående wid celldörren wänd mot korridoren.

§ 10. Om aftonen, då tecken till afklädning gifwes, skall fången öppna sängen eller hängmattan, afkläda sig, lägga kläderna på den i cellen befintliga stolen eller pallen, samt, efter det visitationen i cellen blifwit verkställd, bädda sängen eller hängmattan och gå till sängs.

§ 11. Då cellens nummer wid dörren uppropas, upprepar fången samma nummer, dock ej med högre röst, än som behöfwes för att af den anropande blifwa hörd.

§ 12. Fånge, som arbetar, förwarar en moträkning, hwari direktören antecknar arbetsförtjensten och hwad deraf fått användas.

§ 13. Fånge får ej innehafwa penningar; ej heller utan direktörens tillstånd några verktyg.

§ 14. Fånge, som bryter mot anbefald ordning, straffas med förlust af sysselsättning eller förknappning af kost eller minskning af beqwämlighet eller insättning i mörk cell.

Att förestående ordningsregler blifwit af Kongl. Fångwårdsstyrelsen fastställda intygas
Stockholm den 7 Augusti 1885.

ex officio
K. M. Bowallius.

Uppgifter - **Brott och straff**

5) Läs Ordningsregler för cellfånge! Föreställ Dig att Du är en av fångarna i Uppsalafängelset i slutet av 1800-talet. Skriv en berättelse om hur en dag i fängelset kunde vara på den tiden. Vad tror Du man åt? Hur var man klädd? Tror du att man alltid följde ordningsreglerna?